

નીરખને મનહરા સૃષ્ટિ આ મનભરા
પરમ છે પ્રગટ અહીં પાને પાને

પંચ ઇન્દ્રિયથી પામ ઐશ્વર્યને
સમજ જો હોય તો સ્થાને સ્થાને

બિંબ પ્રતિબિંબ કંઈ બેઉ જુદાં નથી
છાકમાં છલકતું, એ જ છાને

આંખ આ વિસ્મયો આંજીને અવતરી
મુગ્ધતા મુખ પર છે, તુંય થાને!

શ્વાસમાં સૂરતા, ઓગળે દૂરતા
તુંય તે એ જ છે, કાં ન માને?

કોણ આ રૂપ કુરૂપ કરવા મથે?
કોણ ભટકી ગયું સાનભાને?

કોણ આ જલ મહીં ફેંકતું કાંકરી?
કોણ ડહોળી રહ્યું એને? શાને? ■

સફર... પ્રવાસ... યાત્રા...
હું આ ત્રણેના ફેરને જાણું છું
ને માણું પણ છું.
સફર એકલા થાય, પ્રવાસમાં બંને સાથે હોય.
યાત્રા સંઘમાં થાય છતાં એકલા આનંદાય.
સફર બહાર થાય.
પ્રવાસ બહાર સાથે અંદર જોવાય.
યાત્રામાં ભીતર ડોકિયું થાય.
સફરમાં હોવાનો આનંદ.
પ્રવાસમાં પહોંચવાની પ્રસન્નતા.
યાત્રા સ્વયં જ ધન્યતા.

યાત્રામાં ક્યાંય પહોંચવાનું હોતું નથી.
એમાં માર્ગ સ્વયં મસ્તી,
મંજિલનો આગ્રહ જ નહીં.

પણ આ ત્રણે પછીયે ઘરે આવો એટલે
પેલી જૂની ઉક્તિ જ હૈયેથી હોઠે આવે :
ઘરતીનો છેડો ઘર!

ઠંડા પાણીની ને પીણાંની કંઈક બોટલોના અંતે
પાણિયારે માટલા પરના બુઝારાને ખસેડી
ડોયા વગર જ ડબકડોયાં કરીને
પવાલામાં પાણી લઈ
હોઠે અડાડવાથી તરસ છિપાય છે
ને ત્યારે

છેલ્લી નાગપાંચમે
ભીંત પર દોરેલા નાગના ભૂંસાવા આવેલા વિસોટા જોવા ગમે
ને પિતૃ પાણિયારે દીવામાં હસી ઊઠે
કે

સંતાન સાજાં-નરવાં ને સુખરૂપ ઘરે આવી ગયાં.

પણ એક અકળામણ તો ખરી!
ફલાઈટ મોડી પડે. દિવસોનો થાક પગમાં ઊતરતો હોય
ત્યારે ટ્રેસિંગ એરિયાની ચાવી ન જડે
ને આટલા દિવસના બંધ ઓરડાની
તપેલી દીવાલો સામે એ.સી. હાર માની લે
ને રિમોટ પર હાથ પછાડતી પત્ની સામે જોયું ન જોયું કરતાં
ફેસબુક અપડેટ કરીએ ત્યારે તો...

આપણે બુદ્ધ જેવી સમતા સિદ્ધ કરી લાગે...
યાત્રાની પ્રાપ્તિસ્તો! ■

પ્રવાસી તરીકે તમારે તમારી પંચેન્દ્રિયને કેળવવી પડે.
તો જ એ સ્થળનાં રંગ, રૂપ, ગંધ, સ્વાદ, સ્પર્શનો તમને અનુભવ
થાય.

પ્રત્યેક નગરને—

એનાં પોતીકાં રંગ, રૂપ, ગંધ, સ્વાદ, સ્પર્શ હોય છે.

મુંબઈ નજીક આવે ને તમને દરિયાની હવા આવે.
લોકલ ટ્રેનમાં પરસેવાની ગંધ સાથે નારિયેળીનાં પાનમાંથી વહેતી
હવાનો ધ્વનિ, ઊંચી ઇમારતો ને ઝૂંપડીઓનો કોલાજ ને
ભ્રાજીપાંઉનો સ્વાદ.

ભીડમાં અણગમતા સ્પર્શની તૈયારી પણ ખરી.

આવું દુનિયાના તમામ દેશોમાં ને પ્રત્યેક શહેરમાં અનુભવાય.

માત્ર તમારું મન મોકળું હોવું જોઈએ એને ઝીલવા.

અમેરિકાની કોફીની સુગંધ,

પેરિસના વાઈનનો સ્વાદ,

જપાનના બૌદ્ધ મંદિરમાં ધૂપસળીનો ધુમાડો,

લંડનમાં ટ્યૂબ ટ્રેનનો અવાજ,

દુબઈમાં રણની રેતનો રેશમી સ્પર્શ...

તમારે મુક્ત મને માણવાની તૈયારી રાખવી જોઈએ.

તો જ એની વિવિધતાને, વિશેષતાને તમે જાણી શકો.

વાનગીઓના સ્વાદની મજા પણ એ નગરની ઓળખ હોય છે.

કહોને કે એની અટક! ■

પ્રવાસ અને નિવાસ વચ્ચે ફેર છે.
પ્રવાસમાં બધું અલ્પકાલીન હોય છે.
નિવાસ કાયમી હોય છે.
પ્રવાસમાં અપરિચિતનો રોમાંચ હોય છે,
નિવાસમાં પરિચિતની નિરાંત હોય છે.
પ્રવાસમાં ઉલ્લાસ હોય છે,
નિવાસમાં હાશ...!
મને તક મળે છે પ્રવાસ કરવાની,
ને શક્ય હોય એટલો આનંદ માણું પણ છું.
પણ પ્રવાસ પૂરો કરીને
નિવાસ પર પાછા આવવાનું મને ગમે છે.
અહીં બધું જાણીતું હોય છે,
monotonous પણ ખરું,
routinenું boredom...!
પણ તોય ગમે છે પાછા વળવું,
એ પરિચિતતા વચ્ચે પગ વાળીને બેસવાનું...
નવા પ્રવાસ સુધી! ■